

CENZURA ȘI ÎMPIEDICAREA ACTIVITĂȚII MIJLOACELOR DE INFORMARE ÎN MASS-MEDIA

LEȘAN ANA, studentă, anul I, MKL-192

Academia de Studii Economice a Moldovei

Republica Moldova, mun. Chișinău, str. Mitropolit Gavriil Bănulescu- Bodoni, 61, MD-2005

e-mail: annaleshan00@gmail.com

Abstract. *This study presents the current state of affairs regarding the censorship of the press in the Republic of Moldova, compared to previous centuries. Compared to the communist period, when the press was completely controlled, we are now in a historical period when the laws implemented by the government provide sanctions for the unethical use of the media.*

Key words: *Censorship, Freedom of the press, Mass-Media, Freedom of expression, Human rights, International Standards.*

JEL CLASSIFICATION: K15, K24, K38

INTRODUCERE

Cele mai importante evenimente interne sau externe, despre care marea majoritate dintre noi are opinii formate extrem de puternice, ne-au fost aduse la cunoștință de către mass-media. De aici și ușurința cu care mass-media poate influența judecățile de valoare și, prin urmare, alegerile pe care oamenii le fac sau deciziile pe care ei le pot lua în urma lor.

Așadar, în anii de după Independență, în Moldova nu au apărut stații TV locale care să acopere întreaga țară. În schimb a început crearea filialelor locale ale televiziunilor străine. Prima a fost *Pro TV Chișinău*, care retransmite programele *Pro TV* de la *București* cu câteva programe de știri locale în *română*. Același lucru se întâmplă cu canalul *rus* „ORT”, care a devenit cel mai popular canal în Moldova, după Independență.

Astfel, mass-media se dezvoltă și devine din ce în ce mai importantă, având rol de distribuitor de informație în masă publică.

Această temă este actuală prin aceea că este utilizată voluntar sau involuntar de către toți, cenzura este utilizată din cele mai vechi timpuri ajungând la etapa curentă sancționată, însă în unele țări comuniste, cu un regim politic dictatorial aceasta mai este una relevantă, ceea ce împiedică masele populare să fie informate. Astfel, se încalcă legile omului pentru care s-a luptat mulți ani.

Mediile au un rol important în societate, concretizat prin următoarele *funcții*:

- transmiterea informației;
- formarea, influențarea și manipularea opiniei publice;
- educație;
- divertisment ș.a.

CONȚINUTUL DE BAZĂ.

Încă de la începuturile sale presa a stârnit nu numai interesul puterii, dar și dorința de control. Pe fondul luptelor religioase și a creșterii conflictelor între diversele zone de putere europene începe să se resimtă nevoia de informație externă, dar de astă dată ghidată de interese de securitate.

Mass-media îndeplinește un rol crucial în stabilirea și protejarea valorilor democratice, precum asigurarea cu succes a informării corecte și nepărtinitoare a votantului cu privire la actorii politici și atragerea atenției publicului asupra abuzurilor, neregulilor sau ilegalităților comise de zonele de putere din societate. În perioada contemporană libertatea presei este un drept fundamental al omului recunoscut și protejat prin lege în majoritatea statelor moderne.

Analiza surselor bibliografice. Studiul prezentat este însoțit de date veridice, reale, în urma informării din mai multe site-uri online, precum (Justice.md).

În 2011 și 2012, Indexul Libertății Presei realizat de Reporterii fără Frontiere a clasificat Moldova pe poziția 53 din 179 de țări – înaintea țărilor din regiune precum Bulgaria, Croația, Bosnia și Herțegovina și Grecia. ”Accesul tot mai mare la o varietate de opinii în presă și eforturile de a îmbunătăți presa publică și etica jurnalistică au avut un impact semnificativ asupra îmbunătățirii calității presei și pluralismului”, se afirmă în raportul Națiunii în Tranzit pe 2012.

Conform *Legii cu privire la libertatea de exprimare în Republica Moldova (nr. 64 din 23.04.2010)*, [2] cenzura este denaturarea nejustificată a materialului jurnalistic sau interzicere nejustificată de a răspândi anumite informații de către conducerea mass-mediei, precum și orice manifestare a autorităților publice sau a persoanelor care exercită funcții publice de ingerință în activitatea editorială a mass-mediei sau a angajaților acesteia ori de împiedicare a tirajării sau a răspândirii informației. Cenzura în mass-media este interzisă iar independența editorială a mass-mediei este recunoscută și garantată de lege [4].

Libertatea presei privește desfășurarea activităților specifice **presei** de strângere și transmitere de informații de interes public prin intermediul **canalelor media**, fără intervenția **guvernului**. **Libertății de expresie** i se atribuie, dintr-o perspectivă istorică, un rol esențial în influențarea pozitivă a **calității vieții** cetățenilor, datorită modului în care susține practicile sociale ale **democrației**, **pietei libere** și investigației **științifice** și **jurnalistice**, responsabile pentru **competitivitatea** națiunilor [1]. Cenzura și împiedicarea activității mijloacelor de informare în masă publică de către conducerea instituției ori alte persoane cu funcții de răspundere va fi aspru pedepsită [3].

Pentru ca libertatea presei să fie reală, publicul și mass-media necesită acces neîngrădit la informații. Accesul la informații împuternicește publicul să dezvolte o imagine adecvată și să-și formeze o opinie critică și realistă cu privire la societatea în care trăiește și la autoritățile care îl guvernează, încurajează participarea corect informată a acestui public la chestiunile care îl privesc, prezintă capacitatea să impună transparență la nivelul instituțiilor publice în ceea ce privește gestionarea fondurilor publice și tragerea la răspundere a funcționarilor publici, expunerea și sancționarea corupției și să legitimizeze administrația ca serviciu public:

În Dreptul Internațional, în conformitate cu *Articolul 10 al Convenției pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale* se prevăd următoarele aspecte:

1. Orice persoană are dreptul la *libertatea de exprimare*. Acest drept cuprinde libertatea de opinie și libertatea de a primi sau de a comunica informații ori idei fără amestecul autorităților publice și fără a ține seama de frontiere. Prezentul articol nu împiedică statele să supună societățile de radiodifuziune, de cinematografie sau de televiziune unui regim de autorizare.
2. Exercițarea acestor libertăți ce comportă îndatoriri și responsabilități poate fi supusă unor formalități, condiții, restrângeri sau sancțiuni prevăzute de lege, care constituie măsuri necesare, într-o societate democratică, pentru securitatea națională, integritatea teritorială sau siguranța publică, apărarea ordinii și prevenirea infracțiunilor, protecția sănătății sau a moralei, protecția reputației sau a drepturilor altora pentru a împiedica divulgarea de informații confidențiale sau pentru a garanta autoritatea și imparțialitatea puterii judecătorești.

Deasemenea, **Codul Civil** reglementează abuzul de drept:

- Nici un drept nu poate fi exercitat în scopul de a vătăma sau păgubi pe altul ori într-un mod excesiv și nerezonabil, contrar bunei-credințe;
- Teoreticienii sunt de acord că presa și celelalte mass-media au efecte asupra indivizilor, grupurilor, instituțiilor și maselor, modelând personalitatea umană sub aspect cognitiv, afectiv și comportamental.

Descrierea metodei de cercetare utilizată.

Drept metodă de cercetare am utilizat documentarea din *Legile cu privire la libera exprimare*, *Legea cu privire la libertatea presei*, de asemenea *Convenția pentru apărarea*

drepturilor omului. Aceste acte normative au servit drept punct de sprijin în documentarea și achiziționarea cunoștințelor în domeniul respectiv în plan personal, dar și pentru realizarea eficientă a lucrării date.

Rezultatele obținute.

În urma efectuării studiului, am constatat că:

1. Mass-media deține rolul primordial, astfel și un loc aparte în politica țării. Informarea cetățenilor despre orice activitate pe plan național cât și internațional îi este datorat surselor de informare ce își poartă rolul din cele mai vechi timpuri și va continua mereu.
2. Sunt implimentate legi cu privire la libera exprimare a omului și libertatea presei, care confirmă că datele prezentate de diverse surse de informare a masei publice trebuie să fie veridice și de încredere.
3. **Convenția pentru apărarea dreptului omului** pe plan internațional servește drept sursă de apărare a masei publice în orice situație.
4. La etapa actuală Mass-Media este considerată puterea a patra, de aceea servește drept baza de informare a populației cu informație veridică, ceea ce până nu acum era ascunsă și nesigură.
5. În Republica Moldova există *Legea cu privire la libertatea de exprimare în Republica Moldova (nr. 64 din 23.04.2010)*, însă nu este nici aproape de standardele internaționale [4].

CONCLUZII.

În urma cercetării mai multor articole am ajuns la concluzia că cenzura presei în perioada contemporană este o încălcare a normelor internaționale ale dreptului internațional, precum și încălcarea dreptului omului cu privire la libera exprimare în public. Libertății de expresie i se atribuie, dintr-o perspectivă istorică, un rol esențial la influențarea pozitivă a calității vieții cetățenilor.

REFERINȚE BIBLIOGRAFICE:

1. IONESCU, N. *Între ziaristică și filozofie*. București: Ed. Timpul, 1996, 330 p.
2. <http://mediacritica.md/ru/gamequestions/ce-este-cenzura-in-mass-media/>.
3. <http://www.allmoldova.com/ru/news/cenzura-in-mass-media-din-moldova-va-fi-sanctionata>.
4. Justice.md.

Coordonator științific: CAPAȚINA VALENTINA, dr., conf. univ.,
Academia de Studii Economice a Moldovei,
Republica Moldova, mun. Chișinău, str. Mitropolit Gavriil Bănulescu- Bodoni, 61, MD-2005
e-mail: vcapatina@yahoo.com